

1. melléklet a .../2024. (... ..) határozathoz

TERÜLETRENDEZÉSI AJÁNLÁSOK

1. A VÁRMEGYE TÉRSZERKEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1.1. ERDŐGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉGRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Alapvető elvárás, hogy a meglévő erdőterületeket ne vonják belterületbe, illetve azokat ne minősítsék beépítésre szánt területté. Az erdőtelepítésre szánt területek kiválasztásánál a termőhelyi adottságokat, a talajok termőképességét, a mezőgazdasági művelésre való alkalmasságot, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi előírásokat, szempontokat, vonatkozásokat javasolt figyelembe venni.

b) Alapvető kívánalom, hogy a meglévő erdőterületeket a településszerkezeti tervekben erdőterület terület-felhasználási egységbe, a településtervekben erdő övezetbe sorolják.

c) Meglévő természetes- és természetközeli állapotú erdők fenntartásával, erdőtelepítésre alkalmas új területek kijelölésével, erdők telepítésével javasolt teljesíteni, hogy Bács-Kiskun vármegye átlagos erdősültsége az országos átlagot elérje. Az erdőtelepítések egyaránt szolgálják a racionális földhasználat kialakítását, a kiváló termőhelyi adottságú, valamint a szélerózióra hajlamos szántóterületek védelmét.

d) Meglévő erdők fenntartásánál, új erdők telepítésénél a többcélú erdőgazdálkodás elvét ajánlott fenntartani, fokozott szerepet javasolt adni a gazdasági rendeltetésen – fatermesztésen – kívül a védelmi és közjóléti rendeltetésnek.

e) Védelmi rendeltetésű erdőket egyrészt az ökológiai hálózat rendszerszerű fejlesztése érdekében természetvédelmi, másrészt árvízvédelmi, talajvédelmi, levegőtisztaság-védelmi, klímavédelmi és településvédelmi céllal indokolt telepíteni.

f) A közjóléti erdők telepítésére a nagyobb települések és üdülőterületek környezetében ajánlott törekedni. Előnyben javasolt részesíteni a pollenben szegényebb, és kevésbé allergizáló fajtákat.

g) Az egykori zártkertek területét, amennyiben azok termelési, vagy rekreációs hasznosítása már felhagyásra került – alkalmasság esetén és amennyiben földvédelmi, vagy természetvédelmi szempontból nem ellenjavallt – javasolt védelmi célú erdőtelepítés útján hasznosítani.

h) A vármegye védett természeti területein lévő erdő – a törvényi szabályozással összhangban – elsődlegesen védelmi rendeltetésű. Mindemellert ezeken az erdőterületeken az elsődleges természetvédelmi rendeltetés mellett meghatározó az egyéb védelmi és közjóléti funkció is, ezért ezeken a területeken indokolt összehangolni a vízgazdálkodás, a táj- és természetvédelem, az ökoturizmus, valamint az erdőgazdálkodás szempontjait.

i) Az erdőtelepítésből kizárandó a természetvédelmi oltalom alatt álló gyepterület, védelemre tervezett gyepterület, természeti területnek minősülő gyeperület és egyéb természetvédelmi kijelölés alá tartozó terület (pl.: a Natura 2000 hálózatba tartozó gyepterület). A védett és a Natura 2000 hálózatba tartozó területeken erdőtelepítést akkor lehet végezni, ha az nem ellentétes a Natura 2000 terület fenntartási tervével.

- j) Az erdők telepítésénél vármegyei szinten kiemelten kezelendők a mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas domborzati viszonyokkal rendelkező területek.
- k) Azoknak a fokozottan védett erdőterületeknek, ahol a természeti adottságok és természeti értékek fokozott védelme miatt erdőgazdálkodás nem folytatható, a háborítatlanságát biztosítani szükséges.
- l) Az erdőterületek kiterjedésének növelése (elsősorban az éghajlatváltozás nyomán megváltozó termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodni tudó állományokkal, őshonos fajokkal).
- m) Az erdők ökológiai, biodiverzitási értékének növelése.
- n) A természetközeli, őshonos fafajokból álló, elegyes erdőszerkezet kialakítását és a folyamatos erdőborítást szolgáló területhasználat támogatása.

1.2. MEZŐGAZDASÁGI TÉRSÉGRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) A termőföld más célú hasznosítása elsősorban a gyengébb minőségű termőföldeken, csak a legszükségesebb mértékben javasolt.
- b) A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező termőföldek esetében azt a művelési ágat javasolt preferálni (adott esetben megtartani, vagy arra átváltani) amelyik művelési ágban a termőföld kiválónak minősül.
- c) A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező mezőgazdasági területeket a településszerkezeti terveknek lehetőség szerint általános, illetve kertes mezőgazdasági terület terület-felhasználási egységbe, a településterveknek általános és kertes mezőgazdasági övezetbe javasolt sorolnia.
- d) Javasolt az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás alkalmazása továbbá a talajvédő gazdálkodás megvalósítása, a talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése, a talaj vízháztartási képességének javítása.
- e) Javasolt a fenntartható növényvédőszer-használat elősegítése; a kockázatok minimalizálása, helyes gyakorlat követése.
- f) A gyenge adottságú és / vagy környezetileg érzékeny mezőgazdasági területeken, a termőhelyi és a környezeti jellemzők alapján művelési ág váltás (gyepesítés, erdősítés), vagy intenzitási fok megváltoztatása (szántóföldi extenzifikáció) javasolt.
- g) A lapterületek megőrzése és természetvédelmi célokat is integráló hasznosítása kiemelten fontos feladat.
- h) A kínálkozó öntözési lehetőségeket kívánatos jobban kihasználni, illetve a környezetvédelmi szempontok figyelembevételével fejleszteni.
- i) A helyes tájgazdálkodás alkalmazásával a parlag területek visszaszorítása javasolt.

j) A mezőgazdasági területeken tájtörténeti és mezőgazdasági művelési hagyományoknak, az agrárpiaci összefüggéseknek és az ökológiai érdekeknek megfelelő differenciált szabályozással indokolt biztosítani a termőföld mennyiségi és minőségi védelmét.

k) Az eltérő táji (pusztai, ártéri, dombvidéki, borvidéki) adottságokhoz való igazodás a térség eltartó képességét növeli, ezért a tájkarakter beazonosítása és a karakterhez illeszkedő mezőgazdasági hasznosítás szükségszerű.

l) A talajkészletek mennyiségének és minőségének fokozott védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása a különböző eredetű szennyezések megakadályozásával, a fenntartható talajhasználat ösztönzésével.

m) A mezőgazdasági eredetű környezetterhelés csökkentése.

n) A természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése.

1.3. VÍZGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉGRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Távlati cél a felszíni és felszín alatti vizek védelmének biztosítása, állapotromlásának megakadályozása, jó állapotának elérése.

b) Az EU Víz Keretirányelve előírásaihoz illeszkedve, a hatékony vízvédelem érdekében a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően, a vízgyűjtőkön az integrált gazdálkodás követelményét érvényesíteni szükséges. A vízrendezési feladatokat a Víz Keretirányelv hármass feltételrendszerét szem előtt tartva, a műszaki, ökológiai és társadalmi feltételek együttes figyelembevételével és a vizek műszakilag lehetséges legjobb ökológiai állapotának megtartásával javasolt megvalósítani.

c) A vízfolyások és állóvizek vízminőségének védelme érdekében az érintett vizek menti sávban mindennemű építési és egyéb tevékenység folytatásához az illetékes vízügyi hatóság hozzájárulása szükséges.

d) Vízgazdálkodási tevékenység műszaki megoldásának kialakításánál, a vízimunka és vízellátási terv műszaki tervezésénél figyelembe szükséges venni a 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet szerinti, a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokat.

e) A vízfolyások, vizes élőhelyek ökofunkcióját erősíti az emberi beavatkozások nyomán eltűnt, vagy meggyérült parti vegetáció helyreállítása, a vízfolyások menti, az adott területre jellemző, őshonos fajokkal történő fásítás.

f) A kis kiterjedésű időszakos, illetve állandó vízü tavak felszámolását ajánlott elkerülni, mivel jelentős természeti értéket képviselnek.

g) A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait – a vizes élőhelyek védelme érdekében – szükséges megőrizni. A vízpítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat szükséges előnyben részesíteni.

h) A vízrendezési, vízkár-elhárítási feladatok megoldása egy-egy vízrendszeren belül csak koordináltan végezhető, belterületi vízrendezést csak rendezett (felújított) befogadó esetén lehet elvégezni. A mederrendezés elsőrendű szempont, mert ezek a vizek a végbefogadói a beépített területekről érkező csapadékvíz-hálózat által szállított nagy mennyiségű, hirtelen jelentkező csapadékvíznek.

i) A vízfolyások felújítása, alaprendezése során ajánlott figyelmet fordítani a mederrendezések környezetbe illő megvalósítására, a természeti környezetben természetes anyagok felhasználásával, művi környezetben (belterület), az épített környezetbe illesztve.

j) A szennyeződésre érzékeny befogadónál az állóvizek, valamint vízfolyások terhelhetőségét egyedileg szükséges meghatározni.

k) A helyi vízkárelhárítás érdekében az érintett településeken különösen fontos a kisvízfolyásokon a záportározó-építési lehetőségek kihasználása. A kisvízfolyásokon tervezett záportározókat a természetvédelmi érdekekre tekintettel a védett és védelemre tervezett területeken kívül ajánlott megvalósítani.

l) A tározási lehetőségek többségükben a települési területek védelmét, a vízfolyás heves vízjárását kedvezően befolyásolják, és egyéb hasznosítási lehetőséget is biztosítanak. A komplex hasznosítású árvízcsúcs-csökkentő tározók esetében azonban minden további hasznosítást az elsődleges célnak, az árvízcsúcsok csökkentésének alárendelve lehet engedélyezni.

m) A potenciális vízkárok mérséklése érdekében a településeknek csapadékvíz elvezetési (vízkárelhárítási védelmi) tervet javasolt készíttetni. A vízelvező rendszerek állapotának rendszeres ellenőrzése mellett javasolt a programot legalább 5 évenként felülvizsgálni.

n) Vízkárelhárítási szempontból kiemelten javasolt kezelni a belterületek védelmét a hirtelen lezúduló, sok uszadékot és hordalékot szállító külvizektől, övárkok, záportározók és hordalékfogók építésével. A települések belterületén összegyűjtött csapadékvizek vízfolyásokba vezetését csak előzetes tisztítás (olaj-, homok-, és törmelékfogó) után célszerű engedélyezni.

o) A vízgyűjtő-gazdálkodási terv és a település vízkárelhárítási védelmi tervének a településrendezéssel összefüggő javaslatait, intézkedéseit ajánlott figyelembe venni és beépíteni a településterv készítésénél (pl. záportározó, szikkasztó, tározási lehetőség, új árok stb. területbiztosítása).

p) A belterületi vízelvező hálózat tervezésekor javasolt megvizsgálni a méretezést befolyásoló helyi megoldásokat – a csapadékvizek helyben tartását, talajba juttatását, öntözési és háztartási célú hasznosításának a lehetőségeit is.

q) A vízrendezés, művelési ág váltás, bányászati tevékenység, valamint a bányászati tevékenység által megváltozott területhasználatoknál (pl. bányatavak) biztosítani szükséges a felszín alatti víz utánpótlódásának mennyiségi és minőségi fenntartását, védelmét.

1.4. TELEPÜLÉSI TÉRSÉGRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a település beépítésre nem szánt területeit beépítésre szánt területté minősíteni csak akkor indokolt, ha az ezzel elérni kívánt cél (lakó-, vegyes, gazdasági, üdülő- vagy különleges terület, építési övezet, övezet kialakítása) beépített terület újrahazsnosításával nem érhető el, vagy ehhez nincs elegendő beépítésre szánt terület.

b) Az új beruházásokat, lakóterület-növelést elsősorban a meglévő beépített területek rehabilitációs és rekonstrukciós területein indokolt elhelyezni. Ennek megfelelően korlátozni javasolt új területek igénybevételét zöldmezős beruházások, ipari parkok, új lakóterületi egységek és lakóparkok céljára. Ezért preferálni, támogatni ajánlott a meglévő lakóterületek intenzívebb hasznosítását, illetve a lakatlan és funkcióját veszített, üres létesítmények, barnamezős területek újrahazsnosítását. A beépített területen kívül települni kívánó zöldmezős beruházások, ipari, kereskedelmi, szolgáltató centrumok kijelölését a településrendezési eszközökben / településtervben a természet-, a környezet-, az örökség- és a termőföld-védelem szempontjainak figyelembevételével szükséges szabályozni.

c) Javasolt meghatározni a települések azon területeit, amelyek a település táji megjelenésében, sziluettjében fontos szerepet játszanak. Ezeken a területeken az épületek építését, engedélyeztetését célszerű előzetes településképi vizsgálathoz kötni.

d) A táj- és településképi védelme érdekében adott településen szükséges lehet a beépítési magasság korlátozása (lásd: tájképvédelmi terület övezetébe sorolt települések), ezért az épített környezethez történő illeszkedés érdekében az átlagnál magasabb építmények tervezését, engedélyeztetését előzetes településképi vizsgálathoz célszerű kötni, és a településrendezési eszközökben / településtervben a beépítési magasságok mértékét ennek megfelelően javasolt szabályozni.

e) A települési területek összenövését szükséges megakadályozni. A beépítésre szánt települési terület határa a közigazgatási terület határát 200 m-nél jobban ne közelítse meg.

f) Különösen a kulturális örökség és a természeti környezet szempontjából érzékeny területeken indokolt elkerülni a település hagyományos szerkezetének és jellegének megváltoztatását, a települések beépített területének kiterjesztését és a közlekedési hálózat fejlesztéséhez kötődő üzletközpontok, raktárbázisok céljára új beépítésre szánt területek kialakítását.

g) Korlátozni kívánatos, illetve szigorú feltételekhez javasolt kötni a beépítésre szánt területek bővítését (pl. az igénybevételre kerülő zöldfelületek tényleges kompenzációja, az igénybevételre kerülő biológiailag aktív felületeknek magas biológiai aktivitású területek létesítésével történő területi pótlása) a védett természeti területek környezetében és az ökológiai hálózat egyéb területein, a kiváló termőhelyi adottságú szántó, szőlő és gyümölcsös termőterületen, a hidrogeológiai védőterületen, a belvíz- és árvízveszélyes területen, továbbá ott, ahol azt a településképi-védelmi, valamint a talajvédelmi szempontok megkövetelik.

- h) Javasolt megőrizni a települések kialakult egyedi karakterét, szerkezetét, valamint a települési összenövések megakadályozására meghagyni a települések közötti megfelelő nagyságú – legalább a terület ökológiai funkcióinak biztosításához és tájvédelmi (településszerkezeti, zöldfelületi rendszer védelmi, környezetvédelmi, tájésztétikai) szempontból elegendő méretű – beépítetlen területsávokat. Zöldfelület kataszter és zöld infrastruktúra fejlesztési és fenntartási akcióterv elkészítése is javasolt.
- i) A tényleges geográfiai adottságok figyelembevételével javasolt a településeket védő zöldövezeti erdők, fásítások létesítése, a beépített területeken zöldfelületek, parkok növelése és a belterületi fasorok kiegészítése, fejlesztése. A településtervezés során a települési zöldfelületek, zöldfelületi elemek tervezése zöldfelületi rendszerben javasolt, a zöldfelületi területi mutatók figyelembevételével. A belterületen lévő erdők fontos rekreációs területek, törekedni szükséges megőrzésükre, fenntartásukra.
- j) A történelmi településmagok rehabilitálása, a közművek lehetőség szerinti rejtett vonalvezetése a településképi megjelenés javítása érdekében ajánlott.
- k) A települések be/területei és a mellettük tervezett főútvonalak, elkerülő utak között védőtakaró zöldsávok létesítése javasolt az úttól a közlekedésbiztonság és balesetmegelőzés szempontjainak megfelelő távolságban.
- l) A helyi zaj- és rezgésvédelmi szempontból csendes övezet, illetve fokozottan védett terület kijelölése javasolt.
- l) A települések fejlesztési-rendezési tervezésénél fokozott figyelemmel ajánlott lenni a földtani adottságokra, a felszínmozgásokkal való veszélyeztetettségre.
- m) A településrendezési eszközök / településterv kialakításakor és felülvizsgálatakor érvényre szükséges juttatni a vármegyei és a települési környezetvédelmi programban foglaltakat.
- n) Szükséges a levegő minőségének védelme: a szennyezettség csökkentése.
- o) Szükséges a zajvédelmi és a fényszennyezési szempontok figyelembevétele.
- p) Szükséges a zöldfelületi elemek minőségi és mennyiségi fejlesztése, a zöldinfrastruktúra állapotának javítása.
- q) Szükséges a zöldfelületi funkciók színvonalának emelése.
- r) Szükséges a közlekedési infrastruktúra fejlesztésének előkészítése és megvalósítása során a természet- és környezetvédelmi, vízgazdálkodási, tájvédelmi szempontok figyelembevétele, az ökológiai értékek megőrzésének érvényesítése.
- s) Környezet-egészségügyi szempontból javasolt a környezeti kármentesítéssel érintett barnamezős területek és bányaterületek talajszennyező anyagainak nyomon követése talajmonitoring vizsgálatokkal a területek talajában és talajvizében.
- t) Napelemet egyedileg védett műemléken, a műemlék közvetlen környezetében azzal együtt láthatóan, illetve történelmi kertekben, történelmi temetkezési helyeken nem kívánatos

elhelyezni. Műemléki jelentőségű területen a műemléki érték érvényesülését, feltárulását befolyásoló módon szintén nem kívánatos a napelem elhelyezése.

1.5. LEGALÁBB 5 HA NAGYSÁGÚ SAJÁTOS TERÜLET-FELHASZNÁLÁSÚ TÉRSÉGRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) A településrendezési eszközökben / településtervben a sajátos használat szempontjainak megfelelő terület-felhasználás, építési övezet, övezet (közlekedési-, különleges beépítésre szánt / beépítésre nem szánt bánya, hulladékkezelő- és megújuló energiahasznosítás céljára szolgáló terület) kijelölése kívánatos.

b) A Térségi Szerkezeti Terven ábrázolt határok átlépése nem kívánatos, kivéve a területek lehatárolásának pontosítása céljait szolgáló eseteket.

c) A külterületen lévő létesítmények esetében a tájvédelmi szempontok betartása fontos feladat, így a szegélyek és átmenetek biztosítása, a látványtörések mérséklése elvárt.

d) A létesítmények üzemeltetése során a környező mezőgazdasági területek védelme, termőképességük megőrzése és a külterületen élők (tanya, lakóingatlanok) környezetterheléstől történő megóvása elsődleges kritérium.

e) A szigetszerűen elhelyezkedő telephelyek növényzettel való körbekerítése, tájba illesztése kívánatos.

1.6. AZ ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI JELENTŐSÉGŰ MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZATOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) A Térségi Szerkezeti Terv érvényesülése érdekében az érintett települések közigazgatási területén – műszakilag megalapozott tervek alapján – területet szükséges biztosítani a térszerkezetet meghatározó közlekedési hálózatnak (tervezett gyorsforgalmi, főúti nyomvonalaknak) és létesítményeknek, a vízgazdálkodás, energiaellátás és a hírközlés országos és térségi létesítményeinek, valamint ezek védőövezeteinek. A térségi jelentőségű infrastruktúra-hálózatok és létesítmények megvalósíthatóságát biztosító sávok, illetve területek, országos és térségi létesítmény által igényelt magassági és egyéb korlátozások övezetének szabályozásában az ágazati szabványok és előírások az irányadóak.

b) Műszaki infrastruktúra hálózatok kijelölése során törekedni szükséges a leggyengébb termőképességű területek igénybevételére, és ezen túlmenően érvényesíteni szükséges a természetvédelem és a régészeti leletmentés szempontrendszerét is.

c) A villamosenergia-hálózatok és építmények kapcsán javasolt – főként a tömeges madárvonulással érintett természetvédelmi oltalom alatt álló térségekben – a tervezett 400 kV-os vezetékek föld alá helyezése, vagy az elérhető legkorszerűbb madárbarát technológia alkalmazása.

1.7. KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOKRA ÉS ÉPÍTMÉNYEKRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) A közlekedési létesítmények tervezése és megvalósítása során az érvényes szakági előírások szerint szükséges eljárni, figyelemmel a várható forgalmi igényekre. Prioritásként kezelendő az emberi környezet védelme, beleértve a forgalombiztonságot, a rezgés, a környezeti zajállapot és levegőminőség megfelelő szinten való tartását, illetve a szennyezések csökkentését, a táj- és természetvédelem, örökségvédelem követelményeit (védett természeti értékek sérelmének elkerülése, tájba illesztés, zöldfelület kialakítás, védő és kiegyenlítő növénytelepítések) valamint a területfejlesztő hatás optimális hasznosítását.
- b) Az útvonalvezetés a lehetőségekhez mérten vegye figyelembe és hangsúlyozza a természeti, vagy épített örökségi helyszínek látványát. Fontos a műemlékvédelem alatt álló épületek, építmények rekonstrukciója.
- c) A kapcsolódó környezet- és természetvédelmi infrastruktúra kiépítése (pl. zajvédő fal, ökológiai átjárók stb.) típusai közül elsődlegesen ajánlottak azok (különösen a zajvédő falak tekintetében), amelyek nem korlátozzák a történeti táj, kulturális örökség helyszínek, történeti települések, városközpontok látványát.
- d) A gyorsforgalmi úthálózat ütemezett, szakaszos kiépítését a tárgyban mindenkor érvényes Kormányrendeletnek megfelelően ajánlott feltételezni, azonban minden lehetséges megoldás és ütemezés során gondoskodni szükséges a párhuzamos lassú-, kiszolgáló-, vagy havária-utakról, illetve közforgalmú járművek balesetmentes közlekedésének biztosításáról.
- e) A tervezett új nyomvonalak, illetve nyomvonalszakaszok, csomópontok és más közlekedési létesítmények területigényének pontosítását, szakági tervekre alapozva, a települések településrendezési eszközeinek, településtervének készítése során szükséges elvégezni.
- f) A vármegye gazdasági versenyképességének elősegítése érdekében mielőbb kiépítendő a tervezett gyorsforgalmi útszakaszok és főúti szakaszok, illetve a főutakon és mellékutakon megvalósítandók a szükséges kapacitásnövelő beruházások.
- g) Védett természeti területen, Natura 2000 területeken, továbbá vízgazdálkodási területen, erdőterületen és erdőtelepítésre javasolt területen haladó gyorsforgalmi és főúti nyomvonalak mellett kiszolgáló létesítmények csak kivételesen indokolt esetben, a természetvédelmi, vízügyi és erdészeti hatóság hozzájárulásával helyezhetők el.
- h) A közlekedés okozta környezetszennyezés hatásainak csökkentése érdekében a települések túlterhelt szakaszain elkerülő szakaszok építése javasolható.
- i) Települést elkerülő útszakaszok mentén a közlekedésből eredő zaj- és légszennyezés csökkentését szolgáló védőfásítás szükséges az utak település felőli oldalán, az úttól a közlekedésbiztonság és baleset megelőzés szempontjainak megfelelő távolságban.
- j) Minden új gyorsforgalmi út, főút, illetve települést elkerülő szakasz végleges nyomvonala, amely vélhetően terület-felhasználás módosítására ösztönzi a településeket, vagy vonzása által jelentős természeti értéket érint, csak kellő mélységű, változatokat tartalmazó, műszaki

terv elkészítését követően – részletes természetvédelmi vizsgálatokra épülő környezeti hatásvizsgálat (a jogszabályban előírt esetekben részletes környezeti hatástanulmány) eredményei ismeretében hozott környezeti engedély alapján – jelölhető ki.

k) Bács-Kiskun vármegyében kiemelt feladatként kezelendő a határon átnyúló együttműködés elősegítése a közúthálózati kapcsolatok elemeinek újjáélesztésével és továbbfejlesztésével.

l) A vármegyén belüli közúti kapcsolatok fejlesztése során a főúthálózatot oly módon kívánatos kiegészíteni, hogy ezzel javulhasson a települések elérhetősége.

m) A mellékúthálózat kiegészítésével szükséges arra törekedni, hogy javulhasson a járásközpontok elérhetősége, valamint a települések megközelíthetősége.

n) A környezetbarát vasúti közlekedés fejlesztése kívánatos annak érdekében, hogy a jelenleginél nagyobb szerepet vállalhasson a közlekedésen belüli munkamegosztásban. Ennek érdekében a törzshálózaton korszerűsítésre és továbbfejlesztésre van szükség, míg a mellékvonalakon a hálózat rehabilitációjára, ezen belül a vasúti pályák felújítása, illetve helyenkénti korszerűsítése.

o) Az áruszállítás terén a vasúti teherszállítás növelését célszerű tervbe venni, a közúti teherforgalom lehetőség szerinti csökkentése érdekében.

p) A vasúthálózat rehabilitációja során, azokon a vasútállomásokon, melyek közelében az országos, vagy térségi jelentőségű kerékpáros útvonalak haladni fognak, a kerékpárok szállítására alkalmas megoldásokat kívánatos alkalmazni.

q) A területrendezési terv távlatában összefüggő kerékpárút-hálózat kialakítására ajánlott törekedni, összhangban az országos kerékpárút-hálózati tervekkel.

r) Az országos és térségi jelentőségű kerékpárút-hálózatból kiindulva, azt kiegészítve, illetve besűrítve tervezhető és valósíthatók meg a vármegye egy-két települést érintő, helyi jelentőségű kerékpárútvonalai, melyek az előbbiekkal együtt alkalmasak lehetnek további túraútvonalak kijelölésére is.

s) Sűrítendő a határátkelési lehetőségek száma, részben a korábbi kapcsolatok újraélesztésével, illetve az újabb kétoldalú igények figyelembevételével, mindazon pontokon, ahol a két ország társadalmi-gazdasági és kulturális kapcsolatai azt indokoltá teszik.

1.8. ÁRVÍZVÉDELMI RENDSZEREKRE ÉS ÉPÍTMÉNYEKRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Árvízvédelem, folyószabályozás tekintetében prioritása van az árvízvédelmi fővédvonalak biztonsága és állékonysága megőrzésének, lehetőség szerint növelésének, valamint a hordalék és a jég levezetésének, illetve a mederegység megtartásának.

b) Az árvédelmi töltés vízföldali és mentett oldalán az előírt védőtávolságokat szükséges betartani.

c) A kiépített és a tervezett árvízvédelmi fővédvonalakhoz tartozó védművek, műtárgyak rendszeres karbantartása szükséges.

d) A mentesített ártéri öblözetek területén, mélyfekvésű, „vízjárta területen” a településrendezési eszközökben / településtervben új beépítésre szánt területek, építési övezetek csak korlátozó feltételekkel, vagy egyáltalán nem jelölhetők ki.

e) Fakadó (szivárgó) vizek által veszélyeztetett területeket a településszerkezeti tervben, a helyi építési szabályzatban szükséges feltüntetni és megállapítani a vonatkozó korlátozásokat, tilalmakat.

f) A szeszélyes vízjárás okozta helyi vízkárok enyhítésére térségi szinten összehangolt vízrendezési (vízkárelhárítási védelmi) tervekben szükséges rögzíteni a védelmi feladatokat. Ennek alapján a probléma megoldását a településrendezési eszközökben / településtervben kiemelten kívánatos kezelni.

g) A lakott területek árvízi biztonságának megteremtése céljából szükségessé válhat a vízvisszatartások különböző módszereinek alkalmazása (árvízcsúcs-csökkentő tározók, záportározók létesítése, művelési ág változtatások stb.). A folyók árterein és azzal határos területeken célszerű biztosítani az ártéri tájgazdálkodás alapfeltételeit, összehangolva a természetvédelmi és ökológiai követelményekkel.

h) A víztározók többcélú használatát kívánatos összehangolni a vízügyi, a természet- és környezetvédelmi érdekekkel, valamint szükséges biztosítani a feltöltés és leürítés feltételeit.

i) A vízkár-elhárítási tevékenység szervezett és koordinált végzéséhez javasolt megteremteni az állami, a társulati és az önkormányzati művek szabályozott üzemeltetésének szinkronját.

j) Az árvízveszély csökkentése a kisvízfolyásokon is kiemelt jelentőségű, a hirtelen kialakuló árhullámok megelőzése érdekében a vízfolyások rendezése, jó karba helyezése, a tározási lehetőségek bővítése, záportározók létesítése szükséges.

k) A szeszélyes vízjárású vízfolyások mentén fekvő településeken a hirtelen lezúduló, heves esőzések nyomán, rövid idő alatt levonuló árhullámok helyi vízkárokat okoz(hat)nak, melyre *a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról* szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet mellékleti felsorolása is utal.

2. A TÉRSÉGI ÖVEZETEKRE VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

2.1. ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT MAGTERÜLETÉNEK ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Az övezet országos jelentőségű védett természeti területein alkalmazni szükséges a védett természetvédelmi területekre vonatkozó jogszabály(ok)ban, a védett természeti terület kezelési tervében, továbbá az övezet Natura 2000 területein a Natura 2000 terület fenntartási tervében rögzített szabályokat.

b) Az övezetben új épület és építmény létesítése, a meglévő épületek és építmények átalakítása csak a természeti értékek károsítása nélkül, a helyi építészeti hagyományoknak

megfelelően, elsősorban oktatási, kutatási, ökoturisztikai és természetvédelmi céllal történjen.

c) Az övezet gyepterületein építmény elhelyezése nem javasolt, kivéve, ha a gyepterületen létesíteni kívánt építmény közvetlenül a gyepgazdálkodás céljait szolgálja.

d) Kilátótorony építése csak turisztikai, vagy tudományos kutatási célból javasolt, a helyszín oly módon történő megválasztásával, hogy az eredeti terepszinttől számított legfeljebb 10 méteres magassággal legyen létesíthető.

e) Az övezetben nagy felületű reklám célú hirdető építmény és csarnok jellegű építmény létesítésének tilalma javasolt.

f) Az övezetben a távközlési és energetikai magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, dögkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt.

g) Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály, vagy biztonsági előírás másként nem rendeli –, hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, ökológiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen.

h) A kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg, gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás, valamint gypfeltörés nem, illetve csak a nemzeti park igazgatóság egyetértésével javasolt.

i) Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történhet.

j) Az övezetbe tartozó természetes és közel természetes vízfolyások új, vagy más mederbe terelése, a természetközeli állapotot veszélyeztető duzzasztása nem megengedhető. Új víztározók létesítése csak az edafikus fauna átfogó vizsgálata után kezdeményezhető.

k) Az erdőterület nagysága összességében ne csökkenjen.

l) Energetikai célú növénytelepítés nem ajánlott.

m) A kerékpáros és lovagló utak helyének kijelölése során a természetvédelmi hatóság bevonása javasolt. Egyéb technikai sportok űzése nem kívánatos.

n) Az ökológiai hálózat funkcionalitásának fenntartása.

o) A meglévő és potenciális zöldinfrastruktúra-elemek fejlesztése az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás elősegítése, a természetes és természetközeli területek közötti átjárhatóság javítása érdekében.

p) A meglévő helyi védett természeti területek védettségének fenntartása, állapotuk megőrzése.

q) Tájji adottságokon (ideértve a vízkészlet adottságokat is) alapuló felelős tájhasználat elérése.

r) Élőhelyrekonstrukciók összehangolt megvalósítása.

2.2. ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓJÁNAK ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Az övezet országos jelentőségű védett természeti területein alkalmazni szükséges a védett természetvédelmi területekre vonatkozó jogszabály(ok)ban, a védett természeti terület kezelési tervében, továbbá az övezet Natura 2000 területein a Natura 2000 terület fenntartási tervében rögzített szabályokat.

b) Az övezet gyepterületein építmény elhelyezése nem javasolt, kivéve, ha a gyepterületen létesíteni kívánt építmény közvetlenül a gyepgazdálkodás céljait szolgálja.

c) Egyéb beépítésre nem szánt területen építmény elhelyezése csak különleges esetben (természetvédelmi fenntartási célból, kutatási, oktatási, bemutatási, ismeretterjesztési cél megvalósítása érdekében, illetve az előbbiekhöz kapcsolódó ökoturisztikai célból) javasolt.

d) Kilátótorony építése csak turisztikai, vagy tudományos kutatási célból javasolt, a helyszín oly módon történő megválasztásával, hogy az eredeti terepszinttől számított legfeljebb 10 méteres magassággal legyen létesíthető.

e) Az övezetben nagy felületű reklám célú hirdető építmény és csarnok jellegű építmény létesítésének tilalma javasolt.

f) Az övezetben a távközlési és energetikai magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, dögkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt.

g) Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály vagy biztonsági előírás másként nem rendeli –, hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, ökológiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen.

h) A károsodott és leromlott védett természeti területek élőhelyeinek mielőbbi rehabilitációja javasolt.

i) A kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatandó meg.

j) Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történhet.

k) Erdőtelepítést őshonos fafajokkal célszerű végezni.

l) Az ökológiai folyosók esetleges hézagainak pótlására ajánlott törekedni (pl. visszagyepesítés, fasorok, cserje és erdősávok telepítése).

m) Gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás, valamint gyepfeltörés nem, illetve csak a nemzeti park igazgatóság egyetértésével javasolt.

- n) Az övezetbe tartozó természetes és közel természetes vízfolyások új, vagy más mederbe terelése, a természetközeli állapotot veszélyeztető duzzasztása nem megengedhető. Új víztározók létesítése csak az edafikus fauna átfogó vizsgálata után kezdeményezendő.
- o) Az erdőterület nagysága összességében ne csökkenjen.
- p) Energetikai célú növénytelepítés nem ajánlott.
- q) A kerékpáros és lovagló utak helyének kijelölése során a természetvédelmi hatóság bevonása javasolt. Egyéb technikai sportok nem kívánatosak.
- r) Az övezetben új építmény, létesítmény, műszaki infrastruktúra létesítése, telepítése, hulladékkezelő, ártalmatlanító létesítmény vagy bármilyen más környezetterhelő tevékenység megvalósítása, folytatása csak kivételesen, a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel, a természet védelméhez fűződő érdekek sérelme nélkül javasolt.
- s) Az övezetben külterjes gazdálkodás kívánatos.
- t) Az övezetben az árkok, csatornák, utak mentén és a táblák szélén az élővilág fennmaradását szolgáló fasorok, cserjesávok, erdősávok fenntartása, illetve telepítése javasolt, különös tekintettel a határon áthúzódó ökológiai folyosók, Natura 2000 területek tekintetében. A határon átnyúló térségekben a közös elveken nyugvó egyeztetett tervezés javasolt.
- u) A meglévő települési hulladéklerakók rekultivációjának monitorozása szükséges.
- v) Javasolt a holtágak rehabilitációjának folytatása és azok racionális, fenntartható hasznosításának kialakítása.
- w) A vízfolyások menti ökológiai (zöld) folyosó területek külterületi szakaszát a településrendezési tervekben legalább 50-50 m szélességben, korlátozott területhasználattal javasolt szabályozni.
- x) Új víztározót, gátat csak ott és olyan módon lehet kialakítani, ahol és amilyen módon az a természetes élővilágot nem károsítja, vagy nem veszélyezteti.
- y) Az ökológiai hálózat funkcionalitásának fenntartása.
- z) A meglévő és potenciális zöldinfrastruktúra-elemek fejlesztése az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás elősegítése, a természetes és természetközeli területek közötti átjárhatóság javítása érdekében.
- aa) A meglévő helyi védett természeti területek védettségének fenntartása, állapotuk megőrzése.
- ab) Tájai adottságokon (ideértve a vízkészlet adottságokat is) alapuló felelős tájhasználat elérése.
- ac) Élőhelyrekonstrukciók összehangolt megvalósítása.

2.3. ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT PUFFERTERÜLETÉNEK ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezet országos jelentőségű védett természeti területein alkalmazni szükséges a védett természetvédelmi területekre vonatkozó jogszabály(ok)ban, a védett természeti terület kezelési tervében, továbbá az övezet Natura 2000 területein a Natura 2000 terület fenntartási tervében rögzített szabályokat.
- b) Az övezetben új beépítésre szánt terület kijelölése kizárólag a szomszédos magterület, vagy ökológiai folyosó természeti értékeinek, biológiai sokféleségének, valamint táji értékeinek figyelembevételével, azok sérelmét kizáró módon történhet. Kijelölés esetén a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal való egyeztetés szükséges.
- c) Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történjen.
- d) Az övezetben a távközlési és energetikai célú magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, dögkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt.
- e) Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály vagy biztonsági előírás másként nem rendeli –, hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, ökológiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen.
- f) Az övezetben új külszíni bányatelek megállapítása nem javasolt.
- g) Az övezetben az országos jelentőségű védett természeti területeken és a Natura 2000 területeken kívüli gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás, valamint gyepteltetés csak a természetvédelmi hatóság engedélyével történjen.
- h) Az ökológiai hálózat funkcionalitásának fenntartása.
- i) A meglévő és potenciális zöldinfrastruktúra-elemek fejlesztése az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás elősegítése, a természetes és természetközeli területek közötti átjárhatóság javítása érdekében.
- j) A meglévő helyi védett természeti területek védettségének fenntartása, állapotuk megőrzése.
- k) Táji adottságokon (ideértve a vízkészlet adottságokat is) alapuló felelős tájhasználat elérése.
- l) Élőhelyrekonstrukciók összehangolt megvalósítása.

2.4. KIVÁLÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ SZÁNTÓK ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében a szántó művelési ág megváltoztatását kerülni-szükséges.

- b) Alapvető kívánalom, hogy a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeket a településrendezési eszközök / településterv – a tájvédelmi, a környezetvédelmi, a természetvédelmi és az örökségvédelmi szempontokat betartva – általános mezőgazdasági terület terület-felhasználási egységbe, övezetbe sorolják.
- c) Az övezetben szükséges elősegíteni az agrár-térszerkezetet előnyösen formáló mozaikos véderdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani szükséges a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét.
- d) Javasolt a talajdegradációt megakadályozó művelési technológiák előnyben részesítése, valamint növényvédőszeres és műtrágyák ésszerű, a feltétlenül szükséges mértéket meg nem haladó alkalmazása.
- e) A talajkészletek mennyiségének és minőségének fokozott védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása a különböző eredetű szennyezések megakadályozásával, a fenntartható talajhasználat ösztönzésével.
- f) A mezőgazdasági eredetű környezetterhelés csökkentése.
- g) A természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése.

2.5. JÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ SZÁNTÓK ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Jó termőhelyi adottságú szántók övezetében a szántó művelési ág megváltoztatását kerülni szükséges.
- b) Lehetőség szerint a jó termőhelyi adottságú szántóterületeket a településrendezési eszközök / településterv – a tájvédelmi, a környezetvédelmi, a természetvédelmi és az örökségvédelmi szempontokat betartva – általános mezőgazdasági terület terület-felhasználási egységbe, övezetbe sorolják.
- c) Az övezetben szükséges elősegíteni az agrár-térszerkezetet előnyösen formáló mozaikos véderdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani szükséges a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét.
- d) Javasolt a talajdegradációt megakadályozó művelési technológiák előnyben részesítése, valamint növényvédőszeres és műtrágyák ésszerű, a feltétlenül szükséges mértéket meg nem haladó alkalmazása.
- e) A talajkészletek mennyiségének és minőségének fokozott védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása a különböző eredetű szennyezések megakadályozásával, a fenntartható talajhasználat ösztönzésével.
- f) A mezőgazdasági eredetű környezetterhelés csökkentése.
- g) A természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése.

2.6. ERDŐK ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Alapvető kívánalom, hogy az erdők övezetébe tartozó erdőterület a településrendezési eszközökben / településtervben erdőterület terület-felhasználási egységbe, övezetbe sorolódjon.
- b) Természeti állapotát tekintve erdőnek minősülő, az erdők övezetébe tartozó erdőterület művelési ágának megváltoztatását kerülni szükséges.
- c) Az erdők övezetébe tartozó erdőterületen biztosítani szükséges a gazdasági, a védelmi és a közjóléti használat Országos Erdőállomány Adattár nyilvántartásával való összhangját.
- d) Az erdőterületek kiterjedésének növelése (elsősorban az éghajlatváltozás nyomán megváltozó termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodni tudó állományokkal, őshonos fajokkal).
- e) Az erdők ökológiai, biodiverzitási értékének növelése.
- f) A természetközeli, őshonos fafajokból álló, elegyes erdőszerkezet kialakítását és a folyamatos erdőborítást szolgáló területhasználat támogatása.

2.7. ERDŐTELEPÍTÉSRE JAVASOLT TERÜLET ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az erdőtelepítésre javasolt területek állapotát úgy javasolt fenntartani, hogy az a későbbi erdőtelepítés lehetőségét ne zárja ki.
- b) Az erdőtelepítésre javasolt területek pontosításánál a termőhelyi adottságokat, a talajok termőképességét, a mezőgazdasági művelésre való alkalmasságot, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi igényeket és kizáró tényezőket javasolt figyelembe venni.
- c) Kedvező mezőgazdasági adottságokkal rendelkező térségekben elsősorban mezővédő erdősávok és kisebb erdőfoltok telepítése indokolt.
- d) Az erdőterületek kiterjedésének növelése (elsősorban az éghajlatváltozás nyomán megváltozó termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodni tudó állományokkal, őshonos fajokkal).
- e) Az erdők ökológiai, biodiverzitási értékének növelése.
- f) A természetközeli, őshonos fafajokból álló, elegyes erdőszerkezet kialakítását és a folyamatos erdőborítást szolgáló területhasználat támogatása.

2.8. TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezetben törekedni szükséges a hagyományos tájhasználat és tájszerkezet megőrzésére. Művelési ág megváltoztatása, illetve más célú területhasználat csak az adottságoknak megfelelő tájhasználat kialakítása, a tájkarakter erősítése érdekében, valamint közmű és közlekedési létesítmények építése okán javasolt.

b) Javasolt meghatározni a tájkarakter jellegzetességeit, s a településrendezés során ezek megőrzését segítő szabályozást alkalmazni.

c) Törekedni ajánlott a kastélykertek, parkok eredeti területének feltárására, lehetőség szerinti rekonstrukciójára, ezzel kapcsolatban az eredeti átlátások, kilátópontok rendszerének megőrzésére, helyreállítására.

d) A hagyományos tájhasználat megtartása érdekében fontos a külterületeken (elsősorban az erdő-, a mezőgazdasági, a vízgazdálkodási, valamint a különleges területeken, övezetekben, építési övezetekben) az építési lehetőségek tájképi szempontokat is figyelembe vevő következetes helyi szabályozása, különösen a kertés, tanyás területeken, valamint – a szőlőművelés fenntartását segítve – a borvidékhez tartozó szőlőterületeken.

e) Új beépítésre szánt terület kijelölése a meglévő belterületekhez szervesen kapcsolódva javasolható.

f) A természeti és tájképi értékek megőrzése és a belterületek / beépítésre szánt területek összenövésének megakadályozása érdekében a szomszédos települések beépítésre szánt területei közötti külterületek, beépítetlen jellegének kellő szélességben történő megőrzése kívánatos.

g) A kertés mezőgazdasági területeken (volt zártkertek) tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokkal gyümölcs- és szőlőtermesztést, kertgazdálkodást szolgáló épületek elhelyezése kívánatos. Új telekalakításkor 1500 m²-nél kisebb teleknagyság nem javasolt. A beépítés javasoltan a gazdálkodást szolgálja, így azt gyümölcs, szőlő, kert művelési ágakhoz kívánatos kötni.

h) Az övezetbe eső gyepterületeket (legelő, rétek) a beépítésektől óvni szükséges.

i) Erdőterületen csak az erdőgazdálkodást, vadgazdálkodást, turizmust, kutatást-oktatást szolgáló épületek elhelyezése javasolt, a természeti értékek sérelme nélkül.

j) Az erdőterületeken kerülni szükséges a nagy kiterjedésű véghasználatokat (tarvágásos területeket), valamint az idegenhonos faállományok telepítését.

k) A tájban megjelenő települési sziluettet megváltoztató bel-, vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni javasolt, a településrendezési eszközökben / településtervben a kialakult településképnek és a jellemző helyi építési hagyományoknak megfelelően javasolt meghatározni a lehetséges beépítési magasságokat.

l) A jellemzően vidéki, falusi környezetben törekedni ajánlott a hagyományos táj- és településszerkezet megőrzésére (vagy lehetőség szerint újjáalakítására), a kistelepülések és a táj közötti szerves kapcsolatok megtartására, az értékes táji elemek, egyedi tájértékek fokozott védelmére. A városokban ezeken túlmenően fontos célnak tekintendő a zöldfelületek arányának növelése, a településszerkezeti kívánalmakkal összhangban.

m) A kilátás-rálátás szempontjából értékes tájképi részletek (folyóparti, vízparti területek) a turizmus tekintetében is vonzerőt jelentenek. Törekedni javasolt a tájban rejlő kiváló turisztikai lehetőségek természetkímélő és hagyományőrző módon történő, a táji értékek fennmaradását segítő hasznosítására.

- n) A településrendezési eszközökben / településtervben figyelmet kell fordítani az egyedi tájértékekre, és ezek védelme érdekében előírásokat szükséges meghatározni a helyi építési szabályzatban.
- o) A meglévő, tájképet zavaró hatású (és el nem bontható) építmények, létesítmények – lehetőségek szerinti – tájba illesztését, illetve takarását biztosítani javasolt.
- p) Az övezetben nagy méretű reklámhordozó műtárgyak felállítása nem kívánatos.
- q) A vízfolyások külterületi szakaszait a településrendezési eszközökben / településtervben legalább 50-50 m széles sávban beépítésre nem szánt területként, korlátozott területhasználattal javasolt szabályozni, a meglévő természetes medervonalakat, holtágakat és a vizeket kísérő természetes növényzet megőrzése érdekében.
- r) A településszerkezeti és településképi értékek védelme terén fontos a településszerkezeti elkülönülő településrészek szerkezeti, építészeti jellegzetességeinek, településképi egységének megóvása.
- s) A megszüntetésre került / kerülő hulladéklerakók környezetvédelmi követelményeknek megfelelő rekultiválására kiemelt figyelmet szükséges fordítani.
- t) A kiépítendő közlekedési nyomvonalakat – a közlekedésbiztonság megtartása mellett – a geomorfológiai adottságokhoz igazodóan ajánlott vezetni.

2.9. VILÁGÖRÖKSÉGI ÉS VILÁGÖRÖKSÉGI VÁROMÁNYOS TERÜLETEK ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) A világörökségi és világörökségi várományos területek kiemelkedő egyetemes, illetve egyetemes értékeit, valamint az ezeket hordozó attribútumokat komplexen javasolt kezelni, bemutatásukat és az örökségturizmusban képviselt potenciális célpont szerepüket nemcsak önmagukban, hanem más értékekkel együtt indokolt hangsúlyozni.
- b) A településrendezési eszközökben / településtervben, illetve a településképvédelmi rendeletekben ajánlott kitérni a világörökségi és világörökségi várományos helyszínek és környezetük kilátás- és rálátásvédelmi előírásaira, a területhasználatokat pedig úgy szükséges szabályozni, hogy a táji értékek sértetlenek maradjanak.
- c) A világörökségi és világörökségi várományos területekkel szomszédos ingatlanokat a helyi építési szabályzatban tájvédelmi és karaktervédelmi szempontok alapján javasolt szabályozni.
- d) A terület jövőjét meghatározó helyi tervekben a kulturális örökségi értékek védelmének prioritása kívánatos.
- e) A világörökségi és világörökségi várományos területen minél előbb javasolt megoldani a tájsebek rekultivációját.

2.10. VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI TERÜLET ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az ivóvízbázisok védelmének fejlesztése kívánatos a szolgáltatott víz megfelelő minőségének biztosításához. Távlati cél a vízkészletek jó állapotának elérése, a természetes vízkészletek és a vízigények egyensúlyának megőrzése.
- b) A vármegyében különösen fontos hangsúlyt helyezni a felszíni és felszín alatti vízkészletek mennyiségi védelmére, a klímaváltozás hatása okán.
- c) A vízbázisok hidrogeológiai védőterületén belül a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet előírásai szerint történhet a területek beépítése és hasznosítása.
- d) A vízbázisok hidrogeológiai védőterületén belül a szennyvízelvezetés, -tisztítás terén fokozott védelem biztosítása szükséges. Hosszabb távon javasoljuk a IV. fokozatú tisztítási technológia (mikroszennyezők eltávolítása) megvalósítás vizsgálatát a kutatási és fejlesztési eredmények felhasználásával és a gazdaságossági vizsgálatokat követően.
- e) A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait a településrendezés során alkalmazni szükséges.
- f) A sérülékeny környezetben lévő felszín alatti vízkészletek védelme szükséges, hogy kiterjedjen az üzemelő, a tartalék és a távlati hasznosításra kijelölt vízbázisokra egyaránt.
- g) A felszín alatti vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme érdekében a használt vizek kezelése, tisztítást követő hasznosításának elősegítése szükséges.
- h) Felszíni ivóvíztározók esetében a védelmi célú előírásokat célszerű kiterjeszteni az egész vízgyűjtő területre.
- i) A felszíni vízkészletek vízminőségének hatékony védelmét elsősorban a holtágak, tavak, víztározók esetében szükséges biztosítani, különös figyelmet fordítva az ivóvíztározókra. Ezekben a területeken alapvető fontosságú a szennyvízcsatornázás. Ennek megvalósításáról a gazdaságosan csatornázható területeken kell gondoskodni a Magyarország települési szennyvíz-elvezetési és -tisztítási helyzetét nyilvántartó Településsoros Jegyzékről és Tájékoztató Jegyzékről, valamint a szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról szóló 379/2015 (XII.8.) Korm. rendelet 1. mellékletében szereplő feltételeknek figyelembe vételével.
- j) Indokolt felszámolni, vagy biztonságos műszaki védelemmel ellátni, minden olyan tevékenységet, amely ivóvízbázist bármilyen formában veszélyeztethet.
- k) A beépített területek még csatornázatlan részein szorgalmazni javasolt a már megépített szennyvízcsatorna hálózatokra való csatlakozás lehetőségét.
- l) Új beépítésre szánt terület kijelölése csak a keletkező szennyvizek megfelelő kezelése – területről elvezetése, vagy területen belüli megfelelő tisztítása – esetén javasolható.
- m) A települések beépített domboldalain a szennyvizek szikkasztását tiltani szükséges a csúszásveszély miatt, a területeket szükséges bekötni a szennyvízcsatorna hálózatba, vagy a

szennyvizek összegyűjtésére teljesen vízzáró szennyvízgyűjtő berendezéseket szükséges kiépíteni.

n) A kisebb településeken és üzemi telepeken, ahol a csatornahálózat kiépítése nem gazdaságos, szakszerű egyedi szennyvíztisztítást (egyedi szennyvíztisztító létesítmények) szükséges alkalmazni.

o) A településrendezési eszközök / településterv készítése során szükséges kijelölni a vízvédelemmel érintett területeket, és a helyi építési szabályzatban az érintett építési övezetre, vagy övezetre szabályokat szükséges megállapítani.

p) Bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet csak folytatni.

2.11. NAGYVÍZI MEDER ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet rendelkezik.

b) A nagyvízi mederben elsődlegességet szükséges biztosítani az árvíz biztonságos levezetésének, minden használatot az árvízvédelmi szempontoknak szükséges alárendelni.

c) A folyók nagyvízi medrének használata és hasznosítása során, a nagyvízi mederben a termőföld más célú hasznosításának megvalósítására, a művelési ág megváltoztatására, valamint építménynek a nagyvízi mederben történő elhelyezéséhez az illetékes Vízügyi Igazgatóság hozzájárulását szükséges megkérni. A jelenlegitől eltérő tevékenység folytatásának a feltétele az árvízvédelmi szempontok betartása, az árvíz és a jég levezetésének biztosítása.

d) Közcélú létesítmény kivételével – építmény nagyvízi mederben történő elhelyezéséhez – az illetékes vízügyi hatóság csak akkor járulhat hozzá, ha a nagyvízi mederkezelési terv (NMT) figyelembevételével az elhelyezés megvalósítható.

e) A levezető sávokra vonatkozó területhasználati- és építési előírásokat jogszabály szabályozza. Az építésre vonatkozóan a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 3. számú mellékletének és az érintett nagyvízi mederkezelési terv építésekre vonatkozó előírásainak a betartása szükséges.

f) A nagyvízi mederkezelési tervekben szereplő beavatkozások és előírások végrehajtását a vízügyi igazgatási szerv ellenőrzi. Jogsértés megállapítása esetén kezdeményezheti az illetékes hatóságnál a területhasználat nagyvízi mederkezelési terv szerinti helyreállítását, megváltoztatását.

2.12. HONVÉDELMI ÉS KATONAI CÉLÚ TERÜLET ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) A honvédelmi területek korlátozásmentes fenntartása nemzeti érdek.
- b) Az övezet lehatárolását és a honvédelmi és katonai célú területek védőterületeit a Honvédelmi Minisztérium adatszolgáltatása alapján szükséges kijelölni.

2.13. ÁSVÁNYI NYERSANYAGVAGYON ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) A megkutatott készletekkel rendelkező működő és szabad ásványi nyersanyag-lelőhelyek védelmét, továbbá az újabb nyersanyagkutatások lehetőségét a településrendezési eszközökben / településtervben biztosítani szükséges.
- b) A településrendezési eszközökben / településtervben az övezet területén csak olyan terület-felhasználási kategória / övezet, építési övezet kerüljön kijelölésre, ami távlatban a bányászati tevékenységet nem lehetetleníti el.
- c) Az övezetbe tartozó területeken bányatelek csak abban az esetben állapítható meg, ha azt más övezeti szabályozás nem tiltja.
- d) Javasolt az erőforrások felhasználásának további csökkentése, takarékosagra ösztönző lépések megtétele.
- e) Javasolt minimálisra csökkenti az erőforrások kitermeléséből és felhasználásából eredő környezeti terheléseket, megelőzni a környezeti károkat.
- f) Javasolt az újrahasználat, illetve újrafeldolgozás révén elősegíti az erőforrásoknak a gazdaságba történő visszaforgatását.
- g) Javasolt az ásványi nyersanyagok kitermelése és hasznosítása során a környezetterhelés csökkentése és a környezeti károk megelőzése, az erőforrás-kímélő, innovatív, elérhető legjobb technológiák alkalmazásával.
- h) A korábban keletkezett környezeti igénybevételek megszüntetése.

2.14. RENDSZERESEN BELVÍZJÁRTA TERÜLET ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezetbe tartozó területeket a településrendezési eszközök / településterv készítése során, vízügyi megalapozó tanulmányok felhasználásával szükséges lehatárolni.
- b) Az övezettel érintett területeket a településrendezési eszközökben / településtervben – a vízvédelmi szempontokat figyelembe véve – szükséges beépítésre szánt, vagy beépítésre nem szánt területekké / építési övezetekké, vagy övezetekké sorolni, és a rá vonatkozó előírásokat megállapítani.
- c) A belvízkárok elkerülését és a védekezés hatékonyságát a terület-felhasználás kijelölésével is szükséges elősegíteni

2.15. TANYÁS TERÜLETEK ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeinek / településtervének készítésénél a tanyák és tanyás térségek megőrzéséről, fejlesztéséről szóló 49/2009. (V. 27.) OGY határozatban foglaltak érvényre juttatása kívánatos.
- b) A tanyás térségek hosszú távú fennmaradását biztosító szabályozás – a tanyavilágban meglévő nemzeti értékeink megőrzése érdekében – elvárt.
- c) Biztosítani szükséges a kialakult tanyák lakóhelyi, családi birtokközponti, továbbá üdülési, turisztikai funkciójú fejlesztésének lehetőségeit.
- d) A tanyát, mint komplex tájgazdasági központot, az alkalmazkodó birtoktervezés elvei szerint javasolt fejleszteni, tekintettel a klímaadaptáció kihívásaira.
- e) A talajkészletek mennyiségének és minőségének fokozott védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása a különböző eredetű szennyezések megakadályozásával, a fenntartható talajhasználat ösztönzésével.
- f) A mezőgazdasági eredetű környezetterhelés csökkentése.
- g) A természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése.

2.16. FÖLDTANI VESZÉLYFORRÁS TERÜLET ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az érintett települések esetében a földtani veszélyforrás övezetét a településrendezési eszközökben / településtervben a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, valamint a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága adatszolgáltatása alapján szükséges pontosítani.
- b) Az övezet területén a meglévő fás szárú növények védelméről és fenntartásáról, továbbá talajvédő fásítások létesítéséről kívánatos gondoskodni.
- c) A potenciálisan veszélyeztetett területeken a földtani veszélyt kiváltó tényezők és a tervezett fejlesztések kapcsolatát javasolt vizsgálni. Ennek függvényében szükséges a településrendezési eszközökben / településtervben a területhasználatot korlátozó előírásokat meghatározni, illetve a létesítmények alapozását a csúszást kiváltó tényezők figyelembevételével előírni.
- d) A településrendezési eszközökben / településtervben a felszíni vizek (belvizek) szakszerű elvezetésére szolgáló létesítmények elhelyezhetőségét biztosítani szükséges, az elvezetés megoldására javaslatot kívánatos megfogalmazni.
- e) A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, illetve a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága adatszolgáltatásán alapuló alábányászott területeken és azok környezetében hangsúlyt szükséges helyezni a területhasználat szabályozására. Ennek során nemcsak az alábányászottság mértékére, hanem a felszín alatt lévő műtárgyak számára és helyzetére is figyelmet szükséges fordítani.

f) A nem megfelelően tömedékelt, felhagyott bányavágatok okozta felszínmozgások, roskadások, beszakadások elkerülésére, építési beruházást megelőzően javasolt az érintett terület lokális vizsgálata például sekélyfúrásokkal, illetve sekélygeofizikai szelvényezéssel.

2.17. A VÁROSKÖRNYÉKI TELEPÜLÉSEGYÜTTESEK ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Az övezetbe tartozó települések közül az adott központi város és a hozzá tartozó települések esetében a településterv kidolgozása, egyeztetése során az érintett települések bevonása javasolt.

b) Az érintett településeggyüttes tagjai számára Városkörnyéki egyeztető fórum kialakítása javasolt a tagokat érintő jelentősebb fejlesztésekről, ellátott feladatokról.

2.18. KÜLÖNLEGES ESZKÖZÖKKEL FEJLESZTENDŐ TERÜLETEK ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Az övezetbe tartozó települések számára, a területek szervező központjaként szolgáló város vezetésével Különleges eszközökkel fejlesztendő területek egyeztető fórumának kialakítása javasolt a tagokat érintő, társadalmi, gazdasági és környezeti helyzetük javítását célzó megbeszélések színtereként.

2.19. GÉPJÁRMŰGYÁRTÁSI BESZÁLLÍTÓI TERÜLET ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Az övezetbe tartozó települések településtervének / településrendezési eszközeinek készítése és módosítása során a gépjárműgyártással összefüggő gazdasági rendeltetések elhelyezésére szolgáló területek kijelölése támogatásra javasolt az arányos településszerkezeti felépítés megőrzésének biztosítása mellett.

b) A gépjárműipari klaszter erősítése mellett a több lábon állás elérését szolgáló, a vármegye adottságaira épülő ágazatok fejlesztése elsődleges feladat.

2.20. HÍD GAZDASÁGFEJLESZTÉSI KÖRZET ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Az övezetbe tartozó települések településtervének / településrendezési eszközeinek készítése és módosítása során a Paks-Kalocsa új Duna-híd gazdaságélénkítő hatásaival számolni kell.

b) A hídhoz vezető közlekedési nyomvonalak és környező területeik a lakóterületek zavarásának kizáró rendeltetésváltása, intenzívebb hasznosításra való alkalmassá tétele kívánatos.

2.21. AZ EGYÜTT ÉLŐ NÉGY VÁROS TÉRSÉGÉNEK ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

a) Az övezetbe tartozó települések településtervének / településrendezési eszközeinek készítése és módosítása során a mezőgazdasági ágazat erősítése, a mezőgazdasági

rendeltetések elhelyezésére szolgáló területek kijelölése támogatásra javasolt az arányos településszerkezeti felépítés megőrzésének biztosítása mellett.

2.22. KÖTÖTTPÁLYÁS GAZDASÁGI TERÜLET ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezetbe tartozó települések településtervének / településrendezési eszközeinek készítése és módosítása során a kötöttpályás közlekedéssel elérhető munkahelyek számának növelése javasolt.
- b) A kötöttpályás közlekedés helyzetbe hozása érdekében a vasútállomás gyaloglási távolságában elhelyezkedő területek gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató rendeltetésű területekkel való átépülése kívánatos.
- c) Az övezetbe tartozó települések településtervének/településrendezési eszközeinek készítése és módosítása során a kötöttpályás közlekedéssel elérhető gazdasági területek fejlesztése, a vasúti szállítás előnyben részesítése javasolt.

2.23. AZ ÁLTALÁNOS TURISZTIKAI FEJLESZTÉS ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) A jelentős turisztikai funkcióval érintett települések területén törekedni kell a hagyományos településkép-tájkép-térszerkezet egyensúlyának fennmaradására.
- b) A tömegturizmus elkerülése kívánatos, a táj- és település eltartóképességén túlmutató turisztikai fejlesztések elkerülésével.
- c) A jelentősebb befogadóképességű turisztikai szolgáltatásokat a kiemelt turisztikai célpontokon, valamint a gyógy- és termálfürdők térségében indokolt kialakítani.
- d) A térség turisztikai potenciálját növelő, a tájhoz, agrárgazdasághoz, települési adottságokhoz kötődő és alkalmazkodó vállalkozások, agrárvállalkozások támogatása javasolt.
- e) A településrendezési eszközökben / településtervben az üdülő- és rekreációs-turisztikai célú különleges területek / építési övezetek, övezetek kínálatának térségi szintű összehangolása kívánatos.
- f) A turisztikai fejlesztések kialakításakor a környezettudatos elvek, az egészséges életmód támogatása, a természeti-kulturális értékek védelme (beleértve a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény előírásai alapján a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség védelmét, kiemelt figyelemmel az örökségvédelmi régészeti lelőhelyek, a műemlékek és a műemléki környezet és a (kiemelt) történelmi, nemzeti emlékhelyek területének védelmére, továbbá az ott található kulturális örökség védett elemeinek megóvására) hangsúlyos szerepet kapjon.
- g) A térség turisztikai potenciálját növelő, a vármegye településein működő, a tájhoz, a települési adottságokhoz kötődő, a kulturális örökségvédelmi helyszínekhez, a helyi szellemi vagy tárgyi kulturális hagyományok megőrzéséhez kapcsolódó kulturális intézmények, szervezetek, kulturális-hagyományőrző személyek támogatása javasolt.

2.24. A PUSZTAI TURIZMUSFEJLESZTÉS ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) A meglévő turisztikai központokra rászervező fejlesztések megvalósítása javasolt a tájképvédelmi elvek és szabályok érvényre juttatásával.
- b) Turisztikai célú zöldmezős pusztai fejlesztés elkerülése kívánatos.
- c) A településrendezési eszközökben / településtervben a pusztai tájhasználat fennmaradását elősegítő szabályozás kidolgozása elvárt.

2.25. A PINCEFALVAK ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeiben / településtervében a pinceterületeket kívánatos lehatárolni és területükre azok fennmaradását biztosító szabályokat megfogalmazni.
- b) Az övezet ekképp lehatárolt területén, rendeltetésváltás során lakó-, vegyes- és üdülő terület /építési övezet kijelölése nem javasolt.
- c) Az övezet ekképp lehatárolt területén belül a hagyományos építészeti, telekhasználati elvek érvényesítése kívánatos, a tájidegen anyaghasználat, arányrendszer kerülése mellett.

2.26. A GYÓGYHELYEK ÉS GYÓGYFÜRDŐK ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeiben / településtervében biztosítani szükséges a fürdőterület bővítésének lehetőségét, a fürdők környezetében a szükséges egészségügyi, wellness, kereskedelmi és vendéglátó szolgáltatások, valamint szálláshelyek elhelyezhetőségét.
- b) A természetes gyógytényező(ke)t veszélyeztető területhasználat kijelölését kerülni kell, ezért a településrendezési eszközökben / településtervben javasolt az érintett gyógytényezők védőterületeit lehatárolni, területükre építési és használati korlátozásokat előírni.

2.27. A DUNA MENTI TÉRSÉG ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) A Duna árterein és az azokkal határos területeken célszerű biztosítani az ártéri tájgazdálkodás vízgazdálkodással és vízkormányzással kapcsolatos alapfeltételeit, összehangolva a természetvédelmi és ökológiai követelményekkel.
- b) A Duna menti rekreációs kínálat (vízi-, fürdő- és horgászturizmus, kerékpárutak, tanösvények) bővítése a természetvédelmi-, ökológiai-, árvízvédelmi-, tájvédelmi-tájképvédelmi követelmények együttes érvényesítésével kívánatos.
- c) A víziturizmust és a vízparti rekreációt kiszolgáló létesítményeket – a környezetvédelmi és kommunális létesítmények kivételével – elsődlegesen a mentett oldalon javasolt kialakítani.

2.28. A NATÚRPARK TERÜLET ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezet területén a natúrparkok létrehozásáról és működéséről szóló 6/2020. (III. 25.) AM rendelet előírásait kell érvényesíteni.
- b) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeiben / településtervében a natúrpark kijelölt terület fel kell tüntetni, területére helyi előírásokat javasolt megfogalmazni.
- c) Az övezet ekképp lehatárolt területén a környezeti nevelés, a szemléletformálás és a tájidentitás erősítését a természeti, táji és kulturális örökség megőrzésével azonos súlyt képviselő feladatnak kell tekinteni.

2.29. NAPELEMPARK ELHELYEZÉSÉRE VIZSGÁLAT ALÁ VONHATÓ TELEPÜLÉSEK ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezetbe tartozó települések területén napelempark elhelyezése a 10 AK/ha értéket meghaladó mezőgazdasági területeken, a korábban nem beépült külterületi területeken, a magasabb szintű jogszabályokkal és a térségi tervekkel ellentétes elhelyezése tiltott.
- b) A naperőmű létesítésénél a tájra jellemző felszínalakzatokat, mezodomborzati elemeket meg kell őrizni. Tereprendezés csak a műszakilag indokolható mértékben javasolt.
- c) Az építési munkálatokat a természeti értékek legnagyobb kíméletével, az építés során szükségessé váló cserjeirtást, fakivágást a fészkelési időszakon kívül, augusztus 15. és március 15. között kívánatos elvégezni.
- d) Az alkalmazni kívánt napelemtáblák kiválasztásánál előnyben kell részesíteni az elérhető legkevésbé tükröző és polarizáló típusokat.
- e) A naperőmű létesítése során törekedni kell a létesítmény barrier hatásának csökkentésére. Ennek érdekében a naperőmű körbekerítése esetén a kerítést úgy kell kialakítani, hogy az a védett állatok (pl. kétéltűek) mozgását ne akadályozza.
- f) Az elkerülhetetlen elektromos szabadvezetékek és szabad elektromos csatlakozások (pl. transzformátor) esetén a védett madarak áramütés elleni védelmét biztosító megoldásokat kell alkalmazni. Ajánlott a PÖYRY ERŐTERV Zrt. által elkészített VÁT-H21 TÍPUSTERV: Villamos Ágazati Típusterv középvezetékű szabadvezeték hálózatokra típustervben szereplő műszaki paramétereket figyelembe venni.

2.30. A GEOTERMIKUS ENERGIA HASZNOSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ ÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeiben / településtervében a geotermikus energia hasznosítását biztosító (termálkutak, hőközpontok, távvezeték-hálózat elhelyezésére alkalmas) terület-felhasználás / építési övezet, övezet kijelölése kívánatos.

- b) A geotermikus energia hasznosításánál minden esetben biztosítani szükséges a termálvíz visszasajtolását.
- c) A geotermikus energia többcélú hasznosítási módja, ezen belül többlépcsős energiakinyerést biztosító kaszkád rendszerű hasznosítása javasolt.

2.31. KLÍMAVÁLTOZÁSSAL FOKOZOTTAN ÉRINTETT TÉRSÉG ÖVEZETÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

- a) Az övezettel érintett települések esetében – a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat és a Nemzeti Alkalmazkodási Központ gondozásában készült módszertani útmutató ajánlásait figyelembe vevő – klímastratégia kidolgozása kívánatos.
- b) A klímaváltozás okozta vízmegtartási problémák kezelése érdekében javasolt a településrendezés és településfejlesztés eszközeivel / településtervvvel is támogatni a térségi és települési szintű vízpótló rendszerek kialakítását, működését, ösztönözni a vízvisszatartást elősegítő területfelhasználást / övezetet és művelési módokat. A településfejlesztés és -rendezés során javasolt a vízügyi és az agrárágazattal történő együttműködés.
- c) Intenzív kertészeti kultúrák és termesztéstechnológiák kialakítása során a településfejlesztési, településrendezési eszközök (telepítési tanulmánytervek) / településtervek támogassák a víz- és energiatakarékos megoldásokat, a precíziós mezőgazdasági termelési módokat és feldolgozási eljárásokat.